

УДК 930.253 : 336.773 (497.11 Ниш)“1932/1941“

КРЕДИТНО ИНФОРМАТИВНИ БИРО-ТРГОВАЧКИ ОБАВЕШТАЈНИ  
ИНКАСО ЗАВОД БЕОГРАД  
ЕКСПОЗИТУРА НИШ  
(1932 - 1941)

„Кредит информ, трговачки обавештајни и инкасо завод Београд“ отпочео је са радом 1928. године у Београду. Завод је прикупљао информације искључиво трговачког карактера на бази абонмана.

Један од иницијатора оснивања завода био је Миодраг Марковић, који се школовао у иностранству и стечено искуство код познатих информационих кућа, нпр. Wujts Muller Co, Wien, Verbaud der veroin Creditreform, Leipzig и других, искористио је за оснивање завода, који је радио по методама наведених кућа. Завод је протоколисан у Београду 1931. године под фирмом „Међународни трговачки обавештајни завод, Игњатовић и комп.“ чији су власници Игњатовић Драгољуб и Илић Предраг, а члан фирме био је Миодраг Марковић. Касније долази до иступања из фирме других чланова, тако да од 30. маја 1932. године једини сопственик фирме постаје Миодраг Марковић.

У току свог постојања, Завод је мењао своје име. Протоколисан је 1931. године под називом „Међунаро-

Molimo poverljiv i hitan odgovor po svim pitanjima.

**KREDIT-INFORM**  
TRGOVAČKI  
OBAVEŠTAJNI ZAVOD  
BEOGRAD  
Pašićeva ul. 7/III  
Poblašani Jah 107 Rača kod Poljskara Sedionice 34.852 Beograd. 10. 11. 1934.

Uštom Vas molimo, da nam bez ikakvih obzira i obavite izdatne odgovore hitno i na sva nite označena pitanja. Ukoliko sami nećete biti obavestjeni o pravom stanju, raspitajte se kod bolje upućenih. Sve eventualno namop: pitajmo se firmi ili kod upitane lica, neopite nam na taj trošak. Jednino Vam punu diskreciju i bezbedno se

Ime: Ђоки Теремилу sa odlicim polozenjem KREDIT-INFORM Beograd, Pašićeva 7/III

Mesto: Niš - Nemanjina ul.

Brojka: 111

Molimo da ispravite greške u imenu i adresi.

Kada je firma osnovana? Fu konst?	Firma je osnovana pre 40 godina
Wann wurde die Fa gegründet? Durch wem?	
Kako glasi firma tačno? Wie lautet die Fa genau?	Djoka Cermllo
Koje branje su radnje? Welcher Branche ist das Geschäft?	stvarnitate sređie i gradivinskoe materijala
Ima li filijala i gde, ko ih vodi? Sind Filialen vorhanden, wer führt dieselben?	nema filijalu
Ima li izdatne sopstvenika, ako ih je više svakog pojedino? Vozni: Besime die Inhaber, wenn mehrere, dann nach Anzählung	sam Djoka Cermllo.
Koliko godina ima i još otvoren? Wie alt ist er, ob vertrieben?	star je 40 god. oženjen, sam
Ko su tajni ortak, sa kojim otvoreni? Wo ist mit an Geschäfte verbunden, mit welcher Einlage?	nema ortak u opste
Jeli firma protokolisana, kada, kod kog suda i pod kojim brojem? Istina? Ist die Fa protokolliert, bei welchem Gerichte, unter welcher Nummer (Gesellschaftsrecht)?	firma je protokolirana na njezova ime pre 3 god. kod evl. prvostepenev suda
Sta je sopstvenik ili glavni odgovorni? Wozel beizahrt sich der Firmeninhaber vor dem?	bis tajni ortak Naum Cermllo i Drug
Otkada je otvoren? Sta je tačno radilo? Von welcher stammt er?	otvoren je kao mladić od 16 god. kod strice Nauma a dočim radiao Drug u Beolu
Kakav glas ulica sopstvenik? Was für einen Ruf hat sich der Inhaber?	ulica odličan glas
Kako firma glasi na firmi račun? Falls die Fa auf die Firma lautet, weshalb?	ne glasi na šemino ime
Sta sad radi ovaj svet, kako mu je ime? Wozel beizahrt sich die Mann und wie ist sein Name?	----
Ako je radnja prenesa, kada, od koga i pod kojim brojem? Istina? Ist das Geschäft übertragen, wann, von wem und unter welcher Nummer (Gesellschaftsrecht)?	prešla na njena poala smrti njegovog Strica jer daco nias imao.
Koliko je bio povezan kapital? Wie hoch war das Aktienkapital?	sada kada je protokol na njegovu ime kapital se ovisi na 1.000.000 din.

Samo hitna i tačna izvestaja nam je od koristi!

20364

Информације о кориснику кредита  
Ђоки Теремилу из Ниша

дни трговачки обавештајни завод, Игњатовић и комп.“ У периоду 1931-1932. године, завод послује под именом „Трговачки обавештајни завод Кредит-контрол“, а почетком марта 1932. године мења име у „Трговачки обавештајни завод Кредит-информ“.<sup>170</sup> Проширењем послова Завод је у свом називу проширио и део назива који се односи на врсту делатности нпр. „Кредит – информ, трговачки обавештајни и инкасо завод“.

По оснивању Завода, приступило се закључивању абонмана са банкама и индустријом. Све банке које су давале кредите и индустрије чији су трговачки путници склапали закључнице у вези испоруке робе купљене на кредит, претходно су тражиле информације од „Кредит-информа“. Информације су у току рада обнављане у случају насталих промена. Абонмани су се плаћали унапред, па је Завод увек имао довољно капитала за рад. Информације приспеле „Кредит-информу“ слале су се абонентима и до њих се долазило путем аутоинформисања, провером код суда, провером преко блокова, трговачких агенција, као и помоћу осталих пословних веза.

Информације садрже податке о бонитету потраживалаца кредита, о његовом начину пословања, породичном стању, карактеру, вероисповести и др. Информације су одлагане у коверте са отиснутим бројем.

Од својих коминтената „Кредит информ“ је добијао новац на име превентивних трошкова без обзира на постигнуте резултате инкаса, а код успешно реализованих послова зарачунавана је провизија 6% од инкасадовог износа. Завод је заступао око 50 фабрика у иностранству у текстилној, машинско-техничкој, папирнатој, електротехничкој, бижутерији и нирбешкој роби. Престао је са радом 6. априла 1941. године, када је бомбардован Београд. Међутим, пошто су информације и даље стизале Заводу и заступницима у вези већ започетих послова, у грађи има и списа са каснијим датумима (1941, 1942. и 1943. године).

Пошто је Кредитно информативни биро пословао на територији целе Југославије, па и у Нишу (основан је 1932. године), део архивске грађе која се односи на територију нишког региона, откупљена је од приватника Миодрага Марковића из Београда 1967. године. Фонд је сређен и сачињен именски регистар тражилаца кредита. Архивска грађа, пописана по местима и сложена по азбучном реду корисника, смештена је у дванаест кутија.

Списе од 1932-1941 године чине:

- корисници кредита из Ниша од слова А-Ш,
- корисници кредита из Куршумлије, Куршумлијске Бање, Блаца, Дољевца, Сићева и Нишке Бање,
- корисници кредита из Пирота и Сукова,
- корисници кредита из Прокупља и Белољина, 1 кут;
- корисници кредита из Сокобање, Ражња и Сврљига,
- корисници из Димитровграда, Беле Паланке и Бабушнице,

---

<sup>170</sup> Олга Латиновић, Историјска белешка за фонд: „Кредит-информ, трговачки обавештајни и инкасо завод“

- корисници кредита из Алексинца и Житковца.<sup>171</sup>

Садржину грађе чине подаци о корисницима кредита: времену оснивања фирме, протоколисању исте, обиму и стању пословања, процени вредности покретне и непокретне имовине, могућности исплате кредита и остале податке.

---

<sup>171</sup> В. Поповић и Ј. Михаиловић, Водич ИАН, Ниш 1996. стр. 246